

ספר מי השילוח – חלק ראשון – פרשת ויקהל-פקודי

Mei HaShiloach - Vol I. Exodus - Shemoth - Vayakhel-Pikudei

Moshe gathered the entire congregation of Jewish people, etc. Six days work shall be done and the seventh day shall be holy to you: Shabbes, etc. Take from among you an offering to God.

The reason that Shabbes is mentioned before the work on the Tabernacle, is because in the building of the Tabernacle, all Jews were joined in their hearts without any superiority over one another. To begin with, each of the artisans and craftsmen did his work on the Tabernacle and it was obvious that he had produced a masterpiece of unparalleled skill and artistry. After that, when they saw how the different parts came together and each tapestry and item of furniture fitted in, they saw that everyone's work was connected to everyone else's, and ultimately it appeared to be the work of one person.

ויקהל משה וכו' ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם שבת וכו' קחו מאתכם תרומה לה'. הענין הוא שנאמר שבת כאן קודם מלאכת המשכן, כי בבנין המשכן נתחברו כל ישראל בלבם מבלי שום התגאות אחד על חברו, כי בתחילה עשו כל חכם לב במלאכת המשכן כל אחד את עבודתו והראה לו כי עשו מלאכה נפלאה למאד, ואח"כ כאשר ראו החיבור שמתחבר יחד כל העבודה כל הירעות והקרשים, ראו כי כל אחד שייך לחבירו כאילו עשאו אדם אחד,

Then they understood that everything they had done and made was done unconsciously, with the help of God who was guiding the hand of everyone working on the Tabernacle. Because there was, at the end, a perfection in the form of the building. How, therefore, could one feel superior over another when it was obvious that he, himself, could not have done it without the help of God.

והבינו כי כל מה שעשו לא היה בשכלם רק בסיעת הש"י ביד כל העושה במשכן, שיהיה אח"כ שלימות צורת הבנין, ואין יוכל להתגאה אחד על חברו מאחר שלא עשה בשכלו רק בסיעת הש"י.

And so we find in the Talmud (Megillah 9a) and the story of King Ptolemy, who assembled 72 elders, and they all coincidentally agreed upon the same ideas and they wrote a number of emendations to the text and each thought in his heart that he had hit upon wonderful and profound wisdom. However, when they saw that they had all hit upon identical wisdom, they understood that it had happened with the will of God.

וכן בגמ' מגילה [ט.] במעשה דתלמי שכינס ע"ב זקנים והסכימו כלם לדעה אחת וכתבו לו כמה שינוים. ודמה לכל אחד בלבו שעשה וכיון לחכמה עמוקה, אך כאשר ראו כי כלם כוונו לדעה אחת אז הבינו כי היה בסיעת ה'.

So the *parshah*/portion of Shabbes is placed next to the construction of the Tabernacle because the chief and common denominator unifying them all is the *mitzvah*-commandment of Shabbes. Shabbes is the essence of every *mitzvah* with *kavanah* (intention) for the sake of heaven. This *kavanah* is called Shabbes.

ולזה נאמר פרשת שבת אצל מלאכת המשכן, כי עיקר התחברותם היתה ממצות שבת, כי שבת היא תוך כל המצות הנמצא בהם כוונה לש"ש וזה הכוונה נקראת שבת,

Similarly, in the construction of the Tabernacle, where all their efforts were for the sake of the glory of Heaven, in order that the Shechina dwell among the Jewish people, and in this all their hearts were joined, because the Shechina did not come to rest upon the Tabernacle if even one tent-peg was missing.

וגם במלאכת המשכן שכל עבודתם היתה לכבוד שמים כדי שתשרה שכינה בישראל, ובוזה נתחברו לבם כי השכינה לא היתה שורה אף כשנחסר יתד אחד,

So no one had cause to feel superior to anyone else at all. Even the craftsmen who had fashioned the *aron-ha-qodesh*, the Holy Ark, compared to someone who had made a tent-peg for the courtyard, as the Talmud says (Sotah 40a), "What difference does it make to you. Both from this one and from that one comes the glory of heaven?" This is the meaning of the verse, "And Moshe gathered the whole congregation of the children of Israel."

ולכן לא היו יכולים להתגאות אחד על חבריו כלל, אף עושה הארון נגד עושה יתדות החצר כמאמר הגמ' [סוטה מ']. מה איכפת לך. מיני ומיניה יתקלס עלאה, וזהו ויקהל משה את כל עדת בני ישראל.

The people continued to bring more than was necessary for the work, etc.

To understand what was so glorious about the generosity of the Jewish people, and why it's mentioned so often, what's so remarkable about the fact that they gave generously to the Tabernacle? Who is it who would withhold anything of his entire wealth after a commandment of God, particularly the commandment to build a Tabernacle?

מרבים העם להביא מדי העבודה וכו'. להבין התפארות נדבות ישראל כל כך כמה פעמים, ומה הוא החידוש, כי מי הוא שיחדול ליתן את כל הון ביתו במצות הש"י בפרט לבנין המשכן,

However, the truth is that a person can never quite know at the deepest levels of his heart, whether he is truly generous or not. The test is that when a person is solicited for a donation for a new and worthy cause, it's easy to give a lot. But after a time, when he becomes used to the *mitzvah*, his hand begins to tighten and becomes less generous. That's an indication that the generosity was never real. Because if the generosity comes from the source, it would never dry up. Here, God wanted only such a gift from true generosity, from the deepest level of their hearts. Because it was going to be used to build something that was to last for ever. And so the holiness in the gift had to last forever.

אך באמת שאין האדם יודע ומבין את שורש לבו אם הוא נדיב באמת, והבחינה לזה אם נתבע פעם אחת לנדבה למצוה חדשה אז יוכל ליתן הרבה, אך לאחר שהורגל קופץ את ידו מליתן, מזה נשמע שאין זה נדיב בשורשו שאם היה נדיב בשרשו לא היה פוסק ממנו הנדיבות, וכאן רצה הש"י רק נדבה אמיתיות משורש נקודת לבם מחמת שהוא למעשה בנין עדי עד, וצריך שיהיה קדושת הנדיבות ג"כ קיים,

And so God made it that every Jew thought that giving was a habit they would need to get used to, not something fresh. Nonetheless, they wanted to keep on giving again and again with all their generosity of heart, from the very source of giving. Thus their generosity was assayed. This is why the Torah tells us the people brought more and more, which means that they brought again and again. That's why the Torah glorifies their generosity.

ועשה בעיני כל אחד מישראל את נדבה זו כאלו מורגל בה ולא יהיה כדבר חדש, ועכ"ז התנדבו פעם אחר פעם בנדיבות לבם משורש נקודת לבם ואז היה נדיבתם מבורר, וזהו מרבים העם להביא וכו' היינו שהיו מביאים בכל פעם, וע"כ מפאר הכתוב נדיבותם.

מי השילוח - חלק שני - פרשת ויקהל

Mei HaShiloach Vol. II

Moshe gathered the whole congregation of the Jewish people, etc. ... six days work shall be done, etc. ... Moshe said to the Jewish people, "Look. God has called Betsalel by name."

The reason for the order of these *parshiot* Chapters is because concerning the building of the Tabernacle, the text tells us that God put wisdom and understanding *boheimo* - in them. Because the work was done at a level above and beyond the grasp of their mind. From the perspective of the people doing the work, they were like apes because the work was being done by God, above and beyond their conscious awareness. Their hands were guided.

ויקהל משה את כל קהל עדת בני ישראל וגו' ששת ימים תעשה מלאכה וגו' ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם בצלאל. ענין סדר הפרשיות הללו כי במלאכת המשכן כתיב אשר נתן ה' חכמה ותבונה בהמה, היינו שהמלאכה נעשית למעלה משכלם, ומצד העושים במלאכה נעשה רק כמעשה קוף שנגמרת המלאכה רק מצד השי"ת למעלה מדעתם כלל כונו ידיהם,

As it is written (Psalm 78:72) "And with the skill of His hands, He leads them." Because the *T'vunah* understanding that they had in their hands, came from God; they were doing the will of God without knowing or calculating at all. From their point of view, however, each one of them thought he was producing a masterpiece of design, and each imagined that his production was an unparalleled success that came from his heart.

כמו שכתוב (תהלים ע"ח, ע"ב) ובתבונת כפיו ינחם, שהתבונה הנמצאת בידיהם היה רק מצד השי"ת שעשו כפי רצון השי"ת בלי דעת וחשבון כלל, אכן הם בתפיסתם נדמה להם לכל אחד מעושי המלאכה כי הפליא לעשות מהשתדלותו וחכמת לבבו,

When, however, the Jewish people continued bringing more and more gifts and each of the workers succeeded in producing exactly what God had commanded, then each understood that there was no element of superiority in either their performance or their wisdom. As we learn in the Zohar (Vol. II, 222b) "When all the artisans came to gathered to perform their tasks, then the

task that they had assembled to perform did itself. They merely began the work, and the work completed itself.”

אכן כאשר הרבו ישראל להביא נדבות וכל אחד מהעושים כיון לעשות כרצון השי"ת, אז השיגו כל אחד שאין לו שום התנשאות בעשיתו ובחכמתו, וכדאיתה בזה"ק (פקודי רכ"ב:) בשעתא דכולהו אומנין שארו למעבד אומנותא ההוא עובדא ממש דשראן איהי אשתלימת מגרמה אונון שראן ואיהי אשלימת עבדתא,

That's why it says "Moshe gathered the whole congregation of the Jewish people," We find three levels: a gathering, a congregation, and the Jewish people. Which suggests he assembled them with lots of noise, gathering everyone, great and small, to emphasize and make them realise that no one among those working on the Tabernacle has any right to feel superior. Because everything was being done beyond their consciousness.

ולכן כתיב ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ונרמז בכאן קהל ועדה וישראל, היינו שעשה קהלה ברעש גדול שנקהלו קהילה אחת קטן וגדול שם הוא, להראות שיכירו שאין שום דגל התנשאות בין העושים במלאכת המשכן, כי הכל נעשה למעלה מדעתם וחשבונם,

And so the Torah tells us, 6 days shall work be done; "*te'aseh melacha*" work shall be done, in the passive voice, because they were all to understand that it was God who was doing the work, and that they shouldn't take credit for it.

ולכן כתיב ששת ימים תעשה מלאכה לשון התפעל כי הבינו כולם שהכל מהשי"ת ואין להם להחזיק טובה לעצמם,

There then follows the instruction to see that God had called Betsalel by name. Because God looks to the heart, and raises some to prominence even though everyone can see plainly that there is no superiority, nevertheless "God reveals mysteries unto those who fear Him" When a person realizes that they have no right to feel superior in their hearts, God reveals the superiority that comes from the effort the person puts into his work.

ולכן נאמר אחר כן ראו קרא ה' בשם בצלאל שהשי"ת יראה ללבב ומתנשא לכל לראש, ואף שהאדם יראה לעינים שאין שום התנשאות, אכן סוד ה' ליראיו אחר שהיכיר שמצד עצמו אין לו התפארות בשורש, הראה השי"ת שיש לו התנשאות מזה שהוא יגע במלאכה,

And it was God himself who assayed Betsalel, as it is written "and He filled him with a spirit of God". That is why it then says that Betsalel made the *aron* (ark), and that is why the work is given his name.

והשי"ת מצדו בירר זאת שכתוב וימלא אותו רוח אלהים, ולכן כתיב אחר כן ויעש בצלאל את הארון שנקראת המלאכה על שמו.

ספר מי השילוח - חלק ראשון - פרשת פיקודי

Pikudei Vol I

These are the accounts of the Tabernacle of Testimony.

The Hebrew word *Pikudei* has a number of meanings. One meaning is an expression of prominence, conspicuousness, as we read (1 Samuel 20:25) “And David’s seat was *Nifkad* - empty,” which is to say that his seat was conspicuous, because no one was occupying it.

אלה פקודי המשכן מעדות אשר כו' פקד פירוש לשון בליטה כמו ופקד מקום דוד והיינו שהי' מקומו בולט שלא הי' מי שישב עליו,

Now, through the presence of the Tabernacle it became obvious and conspicuous that God is in the world of *asiyah*, action as well. Which is something that all the pagans, worshippers of the stars and constellations deny. And this is the meaning of the verse “The *Pikudei* (manifest) of the Tabernacle of Testimony”, that which became obvious as a result of the presence of the Tabernacle which is therefore a Tabernacle of Testimony. Testimony is something manifest; which is to say it became obvious to the eyes of all the nations, because of the Tabernacle, that God rules everywhere and is to be found even here, in this lowest world.

וע"י המשכן הי' בולט וניכר שהקב"ה נמצא בעולם עשי' ג"כ אשר כל העכו"מז מכחישים זה, וזה פי' הפסוק אלה פקודי המשכן מעדות, היינו הבליטה שנעשה ע"י המשכן שהוא משכן העדות עדות הוא ענין מבורר היינו שנתברר לעיני כל האומות ע"י המשכן שהקב"ה מושל ונמצא גם בעולם השפל הזה,

Now, who brought this prominence about? And the verse goes on to explain that was *pukad*, made manifest by Moses. Because it was Moshe our Teacher who brought this conspicuous presence from Heaven to Earth, down into this world.

ע"י מי נעשה זה הבליטה ומפרש הפסוק אשר פקד ע"פ משה היינו שמרע"ה הביא זאת הבליטה מן השמים לארץ לעוה"ז.

He erected the courtyard around the Tabernacle.

Throughout the description of the erection of the Tabernacle and all its furniture, we are told that Moses did it as God has commanded him. Here, however, with the erection of the courtyard, the text does not say “as God commanded Moses.”

ויקם את החצר סביב למשכן כו', הענין הוא שנאמר בכל הקמת כלי המשכן כאשר צוה ה' את משה וגבי הקמת החצר לא נאמר,

The reason the Torah tells us that Moses did as he was commanded by God, is because while Moses was assembling the parts of the Tabernacle God’s commandment was as clear and obvious to him as though he were being commanded by God at that moment. As our Sages teach us that wherever we read in the text the imperative, “command” it is a charge upon the present and all generations. This is why the text tells us with each component that it was done as Moses was commanded.

כי ענין כאשר צוה כו', היינו שהי' הדבר בולט ומפורש לעיני משה בשעת הקמת כל כלי על עמדו כמו שהי' בשעה שדיבר אליו הש"י, כמו שארז"ל כל מקום שנאמר צו הוא זירז מיד ולדורות, וזה הענין שכתוב בכל כלי בפ"ע כאשר צוה,

Now we learn in the Midrash (Numbers Rabbah, 1:3) Up until the Tabernacle was erected, the entire wilderness was available to the revelation of God's word. But once the Tabernacle was erected, the wilderness was no longer the place. That's why once the courtyard was erected around the Tabernacle, and it was completed and with it came the completion of the erection of the Tabernacle, it's inappropriate to say that it came "as Moses was commanded". Because the implication of the command to Moses is that the word was as clear and manifest to him as at the moment of the command from the Mouth of God.

והנה איתא עד שלא הוקם המשכן הי' כל המדבר כשר לדבור ומשהוקם המשכן נפסל המדבר, ע"כ כאשר הוקם החצר ואז נגמרה בשלימות הקמת המשכן לא שייך לומר בכאן כאשר צוה כי ענין כאשר צוה הוא שהדבור הי' מפורש ובולט כמו בשעת שהי' מצווה מפי הש"י

But this could no longer be so, since from this moment the wilderness is no longer the place for the revelation of God's word. It was not obvious to Moses that what he was doing was the commandment of God. And that's why the verse doesn't say, "he did it as God commanded."

וזה לא הי' יכול להיות בהקמת החצר שמכיוון שעתה נפסל המדבר מדבור לא הי' מפורש הדבור עתה על כן לא נאמר בחצר כאשר צוה:
